

ρήτ. Μακεδ. (Θεσσαλον. Σισιάν.) Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Βόθρ. Φιλότ.) Πελοπν. (Δημητσάν. Καλάβρυτ. Τριφυλ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Καλοσκοπ.) Χίος : Δὲ χρειάζεται νά 'ναι κἀνείς αἰ τόσο ἀπλοχέρης Καλάβρυτ. Μὴν εἶσαι τόσο ἀπλοχέρης, γιατί θά 'δῆς προκοπὴ Ἀπύρανθ. Σῦρε 'κεῖ κὶ ζήτα τ', αὐτὸς ἔνι ἀπλοχέρ'ς κὶ θά σ' δώξ' Αἰτωλ. Πολὺ ἀπλοχέρης εἶναι αἰ θά πέση ὅξω Μῆλ. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀπλόχερος, αἰ βγάνει τὸ ξοδιάζει σὲ καλωσύνης Ἀθῆν. Ἀπλόχερος τοῦ 'αχες (μοῦ ἔλαχες) Φιλότ. || Γνωμ. Ὁ ἀπλοχέρης καταντᾷ οὐχτα μπρὸς καὶ φούχτα πίσω (ὅτι ὁ ἀσκόπως δαπανῶν αἰ ἑαυτοῦ καταντᾷ ὥστε νά μὴ δύναται νά ἐνδυθῇ καὶ ἀναγκάζεται νά καλύπτῃ τὰ αἰδοῖα διὰ τῆς μιᾶς παλάμης μπροσθεν καὶ διὰ τῆς ἄλλης ὀπισθεν) Χίος. Συνών. ἀνοιχτοχέρης 1, ἀνοιχτός Β4, γαλαντόμος, σκοροχέρης, χουβαρδάς, ἀντίθ. ἀκριβὸς Α1β, ἀκριβοχέρης, ἀπλοχέριστος 1, παραδόπιστος, σπαγγορραμένος, συμμαζωχτός, σφιχτός, σφιχτοχέρης, τσιγκούνης. β) Ἐλεήμων, εὐσπλαγχνικὸς Θράκ. Μῆλ. Πελοπν. (Τριφυλ.) κ. ἄ. : Ἦταν ἀπλοχέρης αὐτὸς ὁ καημένος Θράκ. Αὐτὴ εἶναι ἀπλοχέρα γυναικα Τριφυλ.

2) Ὁ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμητής, κλέπτῃς, ἄρπαξ Θήρ. Θράκ. (Κομοτ.) Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Κεφαλλ. Νάξ. (Βόθρ.) Νίσυρ. Πόντ. (Κερασ.) : Φύλαέ τον, γιατί εἶναι ἀπλοχέρης Βόθρ. Συνών. ἀδραχτᾶς (Ι), ἀδράχτης (ΙΙ), *ἀπλοχερέας, ἄρπαγας. 3) Ὁ χειρονομῶν ἀναιδῶς, ἀδιάκριτος Νίσυρ.

ἀπλοχεριὰ ἡ, Πελοπν. (Τριφυλ.) ἀπλουχιριὰ Θεσσ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀπλοθερία Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπλοχέρης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιὰ.

1) Ἐλευθεριότης, γενναιοδωρία, ἔλλειψις φειδωλίας Θεσσ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Πελοπν. (Τριφυλ.) : Τὴν ἀπλοχεριὰ τὴν δίδαξε ὁ Χριστὸς Τριφυλ. Αὐτὸς χάθηκε ἀπ' τὴν ἀπλοχεριὰ του αὐτόθ. Ἡ ἀπλουχιριὰ τ' εἶναι μουνάχα γὰ τοὺς τρανοὺς Θεσσ. Συνών. ἀνοιχτοχεριὰ, ἀπλόχερο 4.

2) Ἡ κατὰ τὰ χοιροσφάγια ἀποστελλομένη πρὸς τοὺς συγγενεῖς ἐκλεκτὴ μερὶς χοιρείου κρέατος ὡς δῶρον Ἄνδρ.

3) Τάσις πρὸς κλοπὴν, ἐπιθυμία τῶν ἀλλοτρίων Κεφαλλ. Πόντ. (Κερασ.)

ἀπλοχεριάζω Ἡπ. Μῆλ. ἀπλουχιριάζου Θεσσ. (Ζαγορ. κ. ἄ.) Θράκ. (Μάδυτ.) ἄπλουχιριάζου Ἡπ. (Χουλιαρ. κ. ἄ.) Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπλοχέρης.

1) Ἀπλώνω, ἐκτείνω τὴν χεῖρα, ἵνα λάβω τι Μῆλ. : Μὴν ἀπλοχεριάζης, γιατί θά σοῦ κόψω τὰ χέρια! Συνών. ἀπλοχερίζω 1. β) Παρέχω τι ἐδώδιμον, ἰδίᾳ τράγημα ἢ λίχνευμά τι, ὀπώρας, γλυκύσματα κττ., φιλοδωρῶ Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. (Μάδυτ.) : Οὐ δεῖνα ἀπλοχέρισαι (ἐπὶ ἀνθρώπου κομίζοντος εἰς τὸν οἶκόν του ὀπώρας ἐκ τοῦ κτήματός του καὶ παρέχοντος ἐξ αὐτῶν καθ' ὁδὸν εἰς φίλους ἢ ἄλλους) Ζαγορ. 2) Περιβάλλω διὰ τῆς ἄκρας χειρός, συλλαμβάνω δι' ὅλης τῆς παλάμης Ἡπ. (Χουλιαρ. κ. ἄ.) Θεσσ. : Ἰπλοχέρισα τοὺ φίδ' Θεσσ. Ἐχ' χουντὸ χέρ' κὶ δὲ μπουρῶ νά τ' τοῦ 'πλουχιριάς' Χουλιαρ. Ἀπλοχέρισα σ' τὰρ' (ἔλαβον σῖτον ὅσον δύναται νά περιλάβῃ ἡ παλάμη μου κεκλεισμένη) Θεσσ. Τοσαδὰ μουνάχα ἀπλοχέρισα αὐτόθ. Οὐλα τὰ ζαχαῖα τ' ἀπλοχέρισαι αὐτὸς αὐτόθ. Συνών. χουφτιάζω.

ἀπλοχεριάρικος ἐπιθ. ἀμάρτ. ἄπλουχιριά'κους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀπλοχεριάρης.

Ὁ πρόθυμος πρὸς ἐξυπηρέτησιν, ὁ εὐκόλως παρέχων τὴν βοήθειάν του : Ἰπλουχεριά'κους ἄνθρωπους οὐ δεῖνα.

ἀπλοχέρισμα τό, ἀμάρτ. ἀπλουχέρισμα Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπλοχεριάζω.

Ἡ δι' ὅλης τῆς παλάμης περιβολὴ καὶ σύλληψις : Τοῦ 'καμι τέτοιον ἀπλουχέρισμα π' δὲν μπόρῃσι νά φύγ'.

ἀπλοχερίδι τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπλοχερίζω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. καὶ ἀβγατίζω - ἀβγατίδι, ἀποκαθαρίζω - ἀποκαθαρίδι, σκουπίζω - σκουπίδι κττ.

Πληθ., διάφορα τραγήματα ἐκ ξηρῶν καρπῶν παρεχόμενα εἰς νεάνιδας, αἵτινες ἐν τῷ οἴκῳ τῆς νύμφης τακτοποιοῦν τὴν προῖκα προκειμένου νά μετακομισθῇ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ. Συνών. γεμίδι, καλοχερίδι, καλοψίκι.

ἀπλοχερίζω Βιθυν. Δαρδαν. Θήρ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Ἰων. (Κρήν.) Κέρκ. (Ἀργυράδ. κ. ἄ.) Πελοπν. (Μάν. κ. ἄ.) Χηλ. ἀπλουχιρίζου Ἡπ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Ἰμβρ. Μακεδ. (Σισιάν.) Προπ. (Πάνορμ.) ἀπλοθερίζω Πόντ. (Τραπ.) ἀπλουχιρίζω Σαμοθρ. ἄπλοχερίζω Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Κλουτσινοχ. Κυνουρ. Μάν. Τριφυλ.) ἄπλουχιρίζου Ἡπ. Σάμ. ἄπλοχερίζω Πελοπν. (Τριφυλ.) ἀπλοχερῶ Ἰων. (Κρήν.) Χίος ἀπλουχιριάου Ἡπ. ἄπλοχεράω Πελοπν. (Βούρβουρ.) ἄπλοχεράου Πελοπν. (Ἀρκαδ.) ἄπλουχιριάου Εὐβ. (Στρόπον.) ἀπλοχερνῶ Ἄνδρ. Δαρδαν. ἀπλουχιρνῶ Ἰμβρ. Μέσ. ἀπλοχερίζομαι Κύθν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀπλοχέρης. Ὁ περισπώμενος τύπος διὰ τὴν ἐν τῷ ἀορίστῳ εἰς -ισα σύμπτωσιν ὡς καὶ χαιρετίζω - χαιρετῶ κττ., περὶ ὧν ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,273. Ὁ εἰς -νω τύπ. κατ' ἐπέκτασιν τοῦ θέματος, πβ. περῶ - περνῶ, συχωρῶ - σχωρνῶ κττ., περὶ ὧν ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐνθ' ἄν. 292. Ὁ τύπ. προχερίζω κατὰ παρετυμ. πρὸς τὴν πρόθ. πρό.

1) Ἀπλώνω, ἐκτείνω τὴν χεῖρα, ἵνα λάβω τι Θήρ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Ἰων. (Κρήν.) Ἰμβρ. Προπ. (Πάνορμ.) Συνών. ἀπλοχεριάζω 1. β) Συνεκδ. λαμβάνω τι ἀλλότριον, κλέπτω Ἰμβρ. Κέρκ. (Ἀργυράδ.) : Ἀπλοχερίζει 'ς ὅ,τι κὶ ἂν ἔχουμε, πρέπει νά τόνε φυλάς Κέρκ. Μὴ τὸν ἀφφιδεύσαι, γιατί ἔμαθε ν' ἀπλοχερίζῃ 'ς ὅ,τι εὔρη, τὸ βρομόπαιδο! αὐτόθ.

2) Ἐκτείνω τὴν χεῖρα διὰ νά κτυπήσω τινὰ Ἡπ. Κέρκ. (Ἀργυράδ.) Κύθν. Χίος : Μὴν ἀπλοχιρᾶς ἀπάνου μ' Ἡπ. Μὴν ἀπλοχερᾶς, βρέ! Χίος Ἀπλοχέρις' ἀπάνου 'ς τὸν ἀφέδῃ του Κέρκ. Ἀπλοχερίζει καὶ 'ς τὴν ἀδρεφὴ του αὐτόθ. 3) Ἐκτείνω τὴν χεῖρα, ἵνα δώσω τι, δωροῦμαι τι, φιλοδωρῶ Ἄνδρ. Βιθυν. Δαρδαν. Θήρ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. κ. ἄ.) Μακεδ. (Σισιάν.) Πελοπν. Πόντ. (Τραπ.) Χηλ. : Ἄσμ.

Κοιμήθηκε, πολλακὶ μου, κ' ἔχω νά σὲ χαρίσω, τὴν Πόλι μὲ τὸν Γαλατᾶ νά σὲ ἀπλοχερίσω

Χηλ. β) Παρέχω τι ἀφθόνως, ἀφειδῶς, σπαταλῶ Εὐβ. (Στρόπον.) Σαμοθρ. γ) Παρέχω εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην, εἶμαι ἐλεήμων Πελοπν. : Ἀπλοχερίζει αὐτὴ ἡ γυναικα.

δ) Καθόλου, δίδω, ἐγχειρίζω Σάμ. : Τ' ἀπλοχέρ'σι δέκα χιλιάδεις. 4) Ἐπὶ τοῦ ἄρτου, μεταβάλλω τὸ ὅλον φύραμα εἰς ἄρτους, πλάττω τοὺς ἄρτους Βιθυν. Εὐβ. (Στρόπον.) Ἡπ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Κλουτσινοχ. Κυνουρ. Μάν. Τριφυλ.) β) Ἐπὶ τοῦ ἄρτου ἢ τοῦ ὅλου φυράματος, ἀρχίζω νά ὑφίσταμαι τὴν χυμικὴν ζύμωσιν Εὐβ. (Κονίστρ. κ. ἄ.) Πελοπν. (Μάν. κ. ἄ.) : Ἀπλοχερίτσε τὸ ψωμί, ν' ἀνάψωμε τὸ φούρνο Μάν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνεβαίνω Α3.

ἀπλοχέρισμα τό, Λεξ. Περίδ. Βυζ. ἄπλοχέρ'μα Εὐβ. (Στρόπον.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπλοχερίζω.

